

עם הכרך הראשון

הכרך שלפנינו הוא ראשון בסדרת שנתונים חדשה, עיונים בתקומת ישראל. הסדרה מיועדת להגיש למתעניין מחקרים ועיונים שעניינם התהליך המורכב ורב הפנים שהביא לתקומת מדינת ישראל; בעיית הביטחון של המדינה והתמודדותה עמה, בעיקר בשנותיה הראשונות; העלייה הראשונה וקליטתה; מדיניות החוץ והפנים של ישראל וחייה הכלכליים, החברתיים והתרבותיים, והיחסים ההדדיים בין המדינה ליהודי התפוצות.

החיידו, שאין דבר כל-כך אקטואלי בחיינו כמו פרשיות מן העבר השנויות במחלוקת, מצביע עד כמה יש לציבור שלנו צורך לעסוק בעברו ועד כמה אורבת לעיסוק זה סכנת האקטואליזציה, כלומר סכנת האנכרוניזם, ראיית העבר כמשקפי המחלוקת של היום. מכאן התביעה, שלמען האמת ולמען ההתבגרות של חברתנו, ייחקרו הדברים תוך בדיקה זהירה של המקורות ושיקול אחראי של המסקנות, כשהן משוחררות מצורכי הפולמוס העכשווי.

הפריחה של המחקר בתולדות העם והארץ, המתחוללת בעשור האחרון, היא היענות לביקוש וגם עשויה למלא מקצת הצורך הזה. שנתון זה הוא אחד הביטויים לאותה פריחה.

המוסד המוציא פרסום זה, 'המרכז למורשת בן-גוריון' שבקריית שדה בוקר, הוקם לשם מחקר ועיון בנושאים הנזכרים לעיל, בהיפס הרחב. הוא שוקד על יצירתה של תשתית המשרתת מחקר זה, תשתית שבמרכזה עומד איסוף חומר תיעודי וספרותי הקשור בפועלו של דוד בן-גוריון, ובכלל זה יומניו והתכתובת הענפה שלו. עבודת כינוס זו היא עדיין בעיצומה.

פירות המחקר המתנהל במוסד זה התפרסמו קצתם בספרים שהופיעו בהוצאת המרכז ואוניברסיטת בן-גוריון וקצתם כמאמרים בכתבי-עת מדעיים בארץ ומחוצה לה.

הניסיון שנרכש במרכז והתקדמות המחקרים הנעשים בו העמידו את המוסד לפני הצורך והיכולת להוציא את הפרסום העתי הראשון שלו עיונים בתקומת ישראל, שיש לו דיוקן משלו. כל המעיין בתוכן העניינים יעמוד על כך בנקל.

כמחצית מהפרסומים בכרך ראשון זה הם פרי עבודה שנעשתה בקריית שדה בוקר, והמחצית האחרת היא משל חוקרים מחוץ למרכז שגילו עניין בכמה זו.

פרסום עתי זה, בצד תרומתו הישירה למדע, בא להראות שלא רק רצוי, אלא גם אפשר לקיים ולפתח פעילות מדעית בנגב ולא רק בריכוזים המסורתיים של ישראל ובכך לשרת את הצורך של ישראל בפזורה האוכלוסייה וביישוב שממות הארץ.